

Slavica Čilaš

SMJER SUPROTAN VJETRU I SVEMU OSTALOM

Nada Topić: *Meteorologija tijela*, Gradska knjižnica Solin, 2015.

Gradska knjižnica Solin u zavičajnoj ediciji „Bibliotheca Salonitana“ izdala je i predstavila javnosti svoju novu knjigu zanimljivog naslova i privlačnog sadržaj: *Meteorologija tijela*, druga zbirka pjesama Nade Topić, zapažene hrvatske pjesnikinje i kulturne djelatnice. Rođena je u Splitu 1977. godine, a živi i radi u Solinu. Završila je studij hrvatskog jezika i književnosti te izvanredni studij knjižničarstva pri Sveučilištu u Zadru. Doktorirala je 2015. u polju informacijskih i komunikacijskih znanosti. Piše poeziju i kratku prozu, a tekstovi su joj objavljeni u domaćim časopisima, zbornicima, na internetskim portalima i u radio-emisijama. Zbirku pjesama *Svetac u trajektnoj luci* objavila je 2005., a slikovnicu *Kako se rodila roda* 2007. godine u koautorstvu s akademskim slikarom Vinkom Barićem.

Nada Topić je svojevremeno izjavila (kao srednjoškolka) da je već puno toga rečeno, ali ona još ništa nije rekla. Već tada je skrenula pozornost na svoju darovitost i time otkrila da je senzibilni pojedinac koji razumije kako je umjetnička kreacija uvijek iznova i nije najvažnije o čemu će netko pisati, nego je važnije kako će i što će on reći. Zato joj nije bio problem pisati o svom tijelu, čovjekovu tijelu koje je često bilo tematska preokupacija mnogih umjetnika svih profila – od antičke umjetnosti do suvremene. Štoviše, ona je cijelu zbirku, komponiranu od četiri ciklusa koji mogu funkcionirati i samostalno, posvetila ljudskom tijelu, diveći mu se na svoj veoma originalni način jer : „tijelo je svemir...tijelo je kuća...usprkos maloj kvadraturi /i sobama punim propuha /jedino je sigurno sklonište /za života...“

Cijela zbirka je neka vrsta ode tijelu. Pjesnikinja u njoj sublimira mnoštvo emocija i razmišljanja o tijelu koje većina od nas tek nasluti, ali nedovoljno obuhvati i razumije. Ona metafizički produbljuje važnost i ulogu tijela u životu svakoga od nas. Napravljen je odmak od nametnutog standarda ljepote tijela koji stavlja naglasak na njegov vanjski izgled i tjelesne užitke. Ona je tijelo ogoljela od tjelesnog i govori o simbiozi tijela i duha, tj. o suglasju tijela sa svojim unutarnjim glasom istinske ljepote i dobrote. Tako prijateljuje s tijelom jer ono je razumije, strpljivo je i pomaže joj pri svemu što radi. Svjesna je kako se na tijelu odražava svaki njen pokret, emocionalno stanje ili razmišljanje. Zato mu je zahvalna, gradi s njim jedan topli i obzirni suodnos: „Ponekad ga zagrlim / njegovim rukama /i kažem mu / tijelo moje“ – jer ono je oslonac, zaštita, njena snaga u trenucima slabosti i samoće, kao što je i ona njemu. Zapravo, sve je u tom suodnosu duha i tijela – uzajamno. Jedno je neodvojivo od drugog i kroz suodnos duha i tijela zrcali se i njen odnos prema svijetu i životu uopće. Ako bolje

razumije ponašanje i govor svoga tijela, onda bolje razumije i sebe i druge ljude. „Zbog njega je moguće biti malen / kao slovo / (a da ne izgubiš značenje)/ili velik kao svijet/ (a da staneš u oko)/ ... i povremeno se razumjeti / sa svim drugim stvarima.

Događanja s tijelom ne mogu se uvijek točno predvidjeti, kao ni vremenske prilike u području meteorologije. To je zbog brojnih utjecaja na vrijeme kao i na tijelo, ali to ne isključuje postojanje određenog reda i sklada u životu tijela kao i u nastajanju vremena. Zato je usporedba tijela i vremena u ovom rukopisu prihvatljiva i razumljiva, kao i usporedba tijela s „vertikalom u koordinatnom sustavu“, „osmozom“, „meteorom“, „svemirom“... Kroz ove i još neke motive, neobične u poetskom iskazu (orbita, mikro, piksel, nano, kvadratura, gravitacija..), uočava se korelacija između poetskog i prirodoslovnog, izražava se zadivljenost čudesnom građom tijela što je u jedinstvu s cijelom prirodom : „Sve je u jednom / koje se ne zove / ni jednim / a bijelo je i meko / i pršti poput snijega /kad se spusti s planine na kojoj sjedi /dodirnuti mu vrh / znači znati slušati kamenje / i vjerovati stablima kad se ne boje / obaranja / dozvati ga znači ispružiti tijelo /ugasiti oči / i mirno gledati u svoj mrak.“

Poetskoj snazi ovih iskaza ne doprinose samo originalni motivi i moderna forma slobodnog stiha, već iznad svega slikovite metafore, personifikacije, refleksije – što su na tragu onog stila s kojim nam se pjesnikinja već predstavila u ranije objavljenim pjesmama i lirskoj prozi. Radi se o novom rukopisu izgrađenog pjesničkog iskaza, bez ičega suvišnog i hrapavog u jezičnoj artikulaciji pjesničkih slika, sve je izbrušeno, odmjereno i svaka riječ ima svoje literarno opravdanje. Čitatelj se lako može naći u svemu tome jer mu je njena fikcija lako prohodna i bliska. Naglasak je podjednako na emociji kao i na slici, a pristup čitatelju više je neizravan, prijateljski. Posebnost ove zbirke je i u tome što su tekstovi popraćeni brižno složenim crtežima akademskog slikara Hrvoja Marka Peruzovića. Oni korespondiraju s doživljajima tijela u pjesničkom iskazu, ekspresivno i moderno. Prate emocionalni i spoznajni sadržaj rukopisa pa nam tako upotpunjuju cjelokupni doživljaj napisanog.

Zbirka *Meteorologija tijela* spada u malobrojne pjesničke rukopise visokih estetskih dosega, što je rijedak slučaj u moru pjesama što se danas objavljuju. Njena originalnost nije samo u izboru motiva, forme, u snazi pjesničkog jezika, nego i u spoznaji da se prema tijelu treba odnositi drukčije od konvencionalnog jer tijelo je „improvizirana splav“ pa „nakon što se snažno odgurnemo / i napnemo kožu / lako ćemo odrediti smjer / suprotan vjetru / i svemu ostalom.“

Objavljeno u časopisu *Mogućnosti*